

نشریه فنی " خطی کار کف کار و استفاده بهینه از آن " ، نگارش دکتر علی اکبر صلح جو و مهندس سید ابراهیم دهقانین اعضای هیأت علمی بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی فارس و با همکاری مهندس علیرضا پرویزی رئیس اداره فنآوریهای مکانیزه کشاورزی فارس، توسط موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی منتشر شد.

تنش شوری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که باعث کاهش رشد، توسعه و عملکرد محصول می‌شود. حدود ۲۰ درصد از مساحت زیر کشت دنیا و حدود ۵۰ درصد از مزارع آبی متاثر از شوری خاک است. مناطق خشک که غالباً برای تولید محصول نیاز به آبیاری دارند، مستعد شور شدن بیشتر خاک هستند. حدود ۲ درصد از مزارع دیم جهان به اراضی شور تبدیل شده‌اند که جهت کشاورزی مناسب نمی‌باشند. در مزارع تحت آبیاری، نمک به همراه آب در مزارع بالا آمده و پس از تبخیر آب در لایه بالایی پروفیل خاک تجمع می‌کند. یکی از پیامدهای خشک‌سالی، فشار بر منابع آب و سفره‌های زیرزمینی است. در مناطق خشک و نیمه خشک، کاهش سطح ایستابی آب زیرزمینی و تنزیل کیفیت شیمیایی آن (در اثر افزایش غلظت املاح) در ایجاد شوری ثانویه خاک و کاهش باروری خاک نقش اساسی دارد. کل اراضی فاریاب کشور ۳/۷ میلیون هکتار است که حدود ۵/۳ میلیون هکتار آن مبتلا به شوری است.

کاشت گندم با روش‌های سنتی استفاده از دستگاه کودپاش سانتریفیوژ (توزیع بذر در سطح خاک) و همچنین کاشت گندم روی پشته با استفاده از خطی‌کارهای مرسوم انجام می‌شود که باعث کاهش عملکرد گندم در اراضی شور می‌گردد. بنابراین با توجه به خشک‌سالی‌های اخیر و افزایش شوری خاک در مزارع کشور، نیاز به دستگاه‌های خطی‌کار مخصوص این اراضی می‌باشد. از طرف دیگر بعضی از شرکت‌ها اقدام به ساخت دستگاه خطی‌کار کف‌کار با عرض‌های مختلف برای جویچه‌سازها نموده‌اند. لذا در این نشریه به بررسی و تعیین اثر این دستگاه خطی‌کار کف‌کار بر عملکرد گندم و بهره‌وری مصرف آب در مناطق شور پرداخته شده است.

در این نشریه خوانندگان گرامی با موارد زیر آشنا خواهند شد:

- معرفی دستگاه خطی‌کار کف‌کار اراضی شور
- نحوه توزیع شوری در پروفیل خاک
- اثر خطی‌کار کف‌کار در کاهش بذر مصرفی
- اثر خطی‌کار کف‌کار در افزایش عملکرد گندم
- اثر خطی‌کار کف‌کار در افزایش بهره‌وری آب مصرفی

- اثر خطی کار کفکار در کاهش هزینه‌های خاک‌ورزی و تهیه بستر بذر